

Nr 11

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av motion om utsträckt skyldighet för postkontor att hålla öppet på valdag.

Ärendet

I detta utlåtande behandlas motionen II: 173 av herrar Bengtsson i Landskrona och Björk i Påarp (båda s).

Motionen åsyftar att vallagarnas regler om postkontorens skyldighet att hålla öppet på valdag skall skärpas därhän, att kontoren skall bli skyldiga att hålla öppet minst en timme mellan kl. 19 och kl. 21. *Hemställan* avser att riksdagen skall begära hos Kungl. Maj:t att vallagarna ändras i enlighet härmed.

Gällande regler m. m.

I 72 § tredje stycket lagen om val till riksdagen stadgas, att röstmottagning på postanstalt skall äga rum under den tid postanstalten hålls öppen för allmänheten, på valdag dock minst en timme före kl. 11 och en timme efter kl. 13. Om särskilda skäl föreligger får Kungl. Maj:t begränsa tiden för röstmottagning på valdag till den tid postanstalten hålls öppen för allmänheten, dock minst en timme.

I 37 § tredje stycket kommunala vallagen stadgas, att röstmottagning skall äga rum under den tid postanstalten hålls öppen för allmänheten, på valdag dock minst en timme.

Dessa regler fastställdes samtidigt med att poströstning infördes, beträffande kommunalval 1942 och beträffande andrakammarval 1944. En kort historik lämnades i utskottets utlåtande 1965:32, vartill här hänvisas. Reglerna om postkontorens skyldighet att hålla öppet på valdag har inte aktualiserats i riksdagen under senare år. Beträffande motionärernas motivering hänvisar utskottet till motionen.

1965 års valtekniska utredning

En allmän översyn av vallagstiftningen pågår f. n. genom 1965 års valtekniska utredning. Två huvudpunkter i de ursprungliga direktiven avsåg att utreda dels de tekniska förutsättningarna för att hålla riksdags- och kommunalval på samma dag, dels frågan om en ordning varigenom post-rösterna kommer att omfattas av den preliminära röstsammanräkningen.

Utredningen avlämnade ett betänkande våren 1967 om »Förtidsröstning och gemensamma tvådagarsval» (SOU 1967: 27). I fråga om poströstningen föreslogs där, att denna skall få formen av förtidsröstning som skall vara avslutad i så god tid, att poströsterna kan ingå i den preliminära röstsammanräkningen.

Efter remissbehandling av det nyssnämnda betänkandet och avlämnande av propositionen om partiell författningsreform, innebärande övergång till enkammarsystem m. m., fick utredningen tilläggsdirektiv den 1 mars 1968. Enligt dessa skall utredningen bl. a. fullfölja arbetet på en reform av poströstningen med kompletterande undersökningar samt utreda möjligheterna att använda maskinell teknik i valförfarandet.

Enligt vad utskottet inhämtat kommer utredningen att avlämna ett betänkande inom kort med förslag till väsentliga ändringar i valförfarandet, innebärande bl. a. att maskinell teknik skall begagnas samt att poströstningen skall reformeras så att den avslutas före valdagen. Ett definitivt valresultat skall kunna erhållas redan några timmar efter vallokalernas stängning. Avsikten är att betänkandet skall efter remissbehandling läggas till grund för proposition till höstsessionen av årets riksdag och att en reform skall kunna träda i tillämpning redan vid 1970 års riksdagsval.

Utskottet

En genomgripande teknisk reform av valförfarandet, innefattande bl. a. en omläggning av poströstningen så att denna avslutas före valdagen, är omedelbart aktuell till följd av arbetet inom 1965 års valtekniska utredning. Med en sådan reform skulle den fråga bortfalla, som upptas i förevarande motion, postanstalternas skyldighet att hålla öppet på valdag. Med hänsyn härtill hemställer utskottet,

att riksdagen avslår motionen II: 173.

Stockholm den 6 mars 1969

På konstitutionsutskottets vägnar:

GEORG PETTERSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Georg Pettersson (s), Erik Olsson (s), Svenungsson (m), Harald Pettersson (cp), Sörlin (s), Sörenson (fp), Svenungsson (m), Nyquist (s), Norberg (s) och Richardson (fp); samt

från andra kammaren: herrar Adamsson (s), Nilsson i Östersund (s), Henningsson (s), fru Thunvall (s), herrar Johansson i Trollhättan (s), Boo (cp), Nelander (fp), Werner (m), Magnusson i Nennesholm* (cp) och Strömberg (fp).

* Ej närvarande vid justeringen